

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд

Број: 6/0-02-784/2018-6

Датум: 4. децембар 2018. године

Објављени текст садржи заштићене податке.
Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

Председник Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 37. став 2. и члана 65. став 5. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/11), одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-784/2018-1, коју су дана 7. новембра 2018. године, поднела привредна друштва LG Electronics Inc., са регистрованим седиштем на адреси 20, Yeouido-dong, Yeongdeungpo-gu, Сеул, Јужна Кореја и Lufthansa Technik AG, са регистрованим седиштем на адреси Weg beim Jeager 193, 22335 Хамбург, Немачка, које заступа пуномоћник адвокат Урош Поповић из адвокатске канцеларије „Војовић Драšković Поповић & Partners“ а.о.д. из Београда ул. Француска бр. 27, дана 4. децембра 2018. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем привредних друштава LG Electronics Inc., са регистрованим седиштем на адреси 20, Yeouido-dong, Yeongdeungpo-gu, Сеул, Јужна Кореја, регистарски број 110111-2487050 и Lufthansa Technik AG, са регистрованим седиштем на адреси Weg beim Jeager 193, 22335 Хамбург, Немачка, број регистрације HRB 56865, у циљу стварања нових учесника на тржишту, који ће се примарно бавити следећим: једно друштво ваздухопловним и кабинским системима управљања; друго друштво анимирањем путника на лету и системима за приказивање забавног садржаја, док ће се се треће новоосновано друштво бавити продајом, маркетингом и пружањем услуга путницима прве класе, при чему ће сва друштва пословати на дугорочној основи и имати све функције независних учесника на тржишту.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да су подносиоци пријаве дана 14. новембра 2018. године уплатили 25.000.00 (двадесетпетхиљада) ЕУР на рачун Комисије за заштиту конкуренције, што представља прописани износ за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку.

Образложење

Привредна друштва LG Electronics Inc., са седиштем на адреси 20, Yeouido-dong, Yeongdeungpo-gu, Сеул, Јужна Кореја, регистарски број 110111-2487050 (у даљем тексту: LGE или Подносилац 1) и Lufthansa Technik AG, са седиштем на адреси Weg beim Jeager 193, 22335 Хамбург, Немачка, број регистрације HRB 56865 (у даљем тексту: ЛНТ или Подносилац 2) у даљем тексту заједно означени као Учесници или Подносиоци, поднела су дана 7. новембра 2018. године преко пуномоћника адвоката Уроша Поповића из адвокатске канцеларије „Војовић Драškовић Поповић & Partners“ а.о.д. из Београда ул. Француска бр. 27, пријаву концентрације која је заведена под бројем 6/0-02-784/2018-1 (у даљем тексту: пријава). С обзиром да предметна документација није била у свему усаглашена са Уредбом о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 5/16, у даљем тексту: Уредба), недостаци пријаве су отклоњени допуном пријаве бр. 6/0-02-784/2018-4 од 27. новембра 2018. године. Након анализе достављене допуне, Комисија је утврдила да је пријава потпуна у свим својим деловима и на тај начин усаглашена са чланом 3. Уредбе, и да су испуњени сви услови за поступање и одлучивање Комисије по истој у скраћеном поступку. Подносиоци пријаве су благовремено и у целости уплатили прописани износ таксе за издавање акта Комисији, што је констатовано у ставу II диспозитива.

У предметном управном поступку Подносиоци пријаве су у складу са чланом 45. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“ број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон), поставили и Захтев за одређивање мере заштите одређених података о коме је одлучено посебним закључком.

Увидом у достављену документацију овде учесника концентрације, изводе из одговарајућих регистара привредних субјеката, у њихове финансијске извештаје, као и у друге достављене доказе, утврђено је следеће чињенично стање.

Учесници концентрације

LG Electronics Inc., је друштво основано и организовано у складу са законима Јужне Кореје. LGE је глобални произвођач и добављач електронике, уређаја за мобилне комуникације и кућних апарата који послује на 118 локација широм света и има око 75.000 запослених. LGE своје пословање обавља преко пет пословних јединица: Home Entertainment (HE), Mobile Communications (MC), Home Appliance & Air Solutions (H&A), B2B и Vehicle Components (VC).

Компанија LGE није под контролом ни једног привредног друштва. На крају 2017. године, акције LGE-а су биле у власништву LG Corp-а (33,67%) и великог броја мањинских инвеститора, од којих ниједан нема више од 5% акција LGE-а изузев Националне пензионе службе (9,34%).

LGE у Републици Србији има регистровано Представништво LG Electronics Magyar Kft Београд, са седиштем на адреси Београд-Нови Београд, Шпанских бораца 3/VIИ. Представништво је регистровано у Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: АПР), под матичним бројем 29008876, а претежна регистрована делатност су: „остале услужне активности подршке пословању“ (шифра делатности: 8299).

Сва друштва која послују у оквиру LGE групе, третирају се као један учесник на тржишту у смислу члана 5. Закона. У 2017. години, група је у свету остварила приход од око [...] ЕУР, а у Србији око [...] ЕУР.

Lufthansa Technik AG, је друштво основано и организовано у складу са законима Немачке. Друштво Lufthansa Technik AG је у искључивом власништву друштва Deutsche Lufthansa Aktiengesellschaft, са седиштем на адреси Linnicher Straße 48, 50933 Келн, Немачка. ЛНТ у оквиру свог пословања пружа услуге одржавања, поправки и ремонта (MRO) ваздухоплова, мотора и компоненти. ЛНТ-ове активности укључују и развој, пројектовање, израду и снабдевање кабинских система управљања и система за анимацију (CMS/IFE) као и компоненти за кабински систем управљања (у даљем тексту: CMS) и системе за анимирање путника (у даљем тексту: IFE). ЛНТ је водећи члан Lufthansa Technik Group-а, који обухвата 35 подружница и има више од 26.000 запослених широм света.

ЛНТ је независан глобални пружалац услуга одржавања у ваздухопловној индустрији и пружа услуге одржавања и ремонт мотора, компоненти и целокупног ваздухопловства. Услуге одржавања нуде се у четири сегмента: (i) Ремонт ваздухоплова (тешко/базно одржавање); (ii) Одржавање ваздухоплова (одржавање линије); (iii) Одржавање мотора и (iv) Одржавање компоненти.

ЛНТ је оспособљен да може да пружа услуге за скоро сваки модерни тип авиона (Airbus и Boeing), као и за савремене типове мотора (GE, Rolls Royce и Pratt&Whitney).

ЛНТ има глобалну производну мрежу са различитим понудама за купце у Европском економском простору. Седиште и главне локације за одржавање мотора и компоненти су у Хамбургу и Франкфурту. Услуге ремонта авиона нуде се на различитим локацијама као што су Софија, Будимпешта, Малта, Шенон, Портоторико и Манила. Услуге одржавања ваздухоплова су обезбеђене на различитим аеродромима у Европском економском простору као што су Брисел, Милано, Лондон, Гатвик, Франкфурт и Минхен.

ЛНТ у Републици Србији има регистровано Представништво Deutsche Lufthansa Aktiengesellschaft-Lufthansa Београд, са седиштем на адреси Београд, Теразије 3. Представништво је регистровано у АПР, под матичним бројем 29001952, а претежна регистрована делатност су: „остале услужне активности подршке пословању“ (шифра делатности: 8299).

Сва друштва која послују у оквиру ЛНТ групе, третирају се као један учесник на тржишту у смислу члана 5. Закона. У 2017. години, група је у свету остварила приход од око [...] ЕУР, а у Србији око [...] ЕУР.

Опис трансакције и акт о концентрацији

Као акт о концентрацији, Комисији је достављен Уговор о заједничком пословном улагању закључен 23. октобра 2018. године између друштава LG Electronics Inc. и Lufthansa Technik AG, са намером формирања заједничког пословног улагања које ће се састојати од следећих друштава у заједничком подухвату:

[...]

Предметна трансакција се тиче стварања заједнички контролисаног и у потпуности функционалног заједничког пословног подухвата између LGE-а и LHT-а. Овим уговором уређени су њихови односи у погледу предметног заједничког улагања.

[...]

Joint venture (у даљем тексту: JV) ће бити гринфилд заједнички пословни подухват активан на тржиштима на којима његова матична друштва нису активна. Примарно ће се бавити пројектовањем, производњом, одржавањем и продајом производа и ваздухопловних и кабинских система управљања, као и анимирањем путника на лету и системима за приказивање забавног садржаја.

Као разлог за спровођење предметне трансакције и економско оправдање за улазак у JV, наведени су дугорочни циљеви и економско образложење Учесника и то:

[...]

С обзиром да је у Уговору о заједничком пословном улагању исказана воља потписника да реализују предметну трансакцију и исту спроведу, Комисија је наведени уговор прихватила као правни основ предметне концентрације.

Испуњеност услова за подношење пријаве

Комисија је закључила да пријављена трансакција представља концентрацију у смислу члана 17. став 1. тачка 3. Закона. На основу достављених података о висини укупних прихода које су сви учесници у концентрацији остварили на светском тржишту и тржишту Републике Србије у 2017. години, Комисија је утврдила да су подносиоци пријаве имали обавезу да пријаве концентрацију, јер је укупан приход учесника у концентрацији у 2017. години већи од износа који су прописани чланом 61. Закона, као услова за пријаву концентрације. Пријава концентрације је поднета у складу са чланом 63. став 1. тачка 1) Закона.

Релевантно тржиште

Релевантно тржиште одређено је у складу са чланом 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Према најбољем сазнању подносилаца, Комисија, као ни Европска Комисија (у даљем тексту: ЕК) нису у својој претходној пракси анализирали тржиште које се односи на намеравану област активности JV-а.

ЕК је у претходним одлукама утврдила да у ваздухопловној индустрији приликом набављања авионских система постоји разлика између опреме уграђене по жељи купаца (у даљем тексту: VFE) и опреме уграђене од стране произвођача

приликом производње (у даљем тексту: SFE). Такође, код опремања авиона користи се више разнородних система.

Појам кабинског система управљања (CMS-a) покрива контролу различитих функција животне средине у кабини као што су температура, расвета, анимација током лета, услуге кухиње, отпадне воде, прозирност прозора, као и приступ даљинским сателитским комуникацијама и интернет конекцији. Такође може укључивати и системе сензора везаних за кабину и системе камера за путнике и кабинску посаду, као и системе за приказивање као што су системи за приказивање плафона, кабине и других унутрашњих панела, дигиталних сигнала кабине и кабина за добродошлицу. ЕК је подржала светски домен могућег тржишта. Питање тачне дефиниције релевантног географског тржишта такође може остати отвореним за потребе предметне трансакције.

Поред тога, ЕК је истраживала да ли постоје различита тржишта за унутрашњу и спољну расвету ваздухоплова и на крају питање тачног обима релевантног производа и географског тржишта оставила отвореним (нпр. случај UTC/Goodrich).

У сегменту Система за анимирање путника (IFE-a), ЕК ја заузела став да се IFE опрема сврстава у категорију „остале неавионске ваздухопловне опреме“ (нпр. М.8305 Rockwell Collins I Ve Aerospace из 2017. године). У последњих неколико година, појам IFE система је проширен. Поред уобичајених система на лету као што су гледање филмова на екранима на седиштима, овај систем је проширен иновативним техничким решењима која омогућавају коришћење услуга као што су претраживање интернета, слање текстуалних порука, бежични пренос података или плаћање кредитним картицама путем личних уређаја путника. Учесници сматрају да је наведено тржиште глобално и да није неопходно даље сегментирати тржиште за IFE системе и повезаност, као и да се питање тачног обима релевантног/релевантних тржишта за IFE системе и повезивање може оставити отворено у сврху ове трансакције. Ако се направи разлика између система за комерцијалне ваздухоплове и системе за пословне ваздухоплове, пословне активности Учесника се не преклапају.

За све наведене системе Подносилац пријаве цитирао је одлуке ЕК, а у конкретном случају сви примери од стране Комисије прихваћени су у информативном смислу.

Подносиоци пријаве сматрају да за потребе предметне трансакције није неопходно коначно дефинисати релевантно тржиште производа имајући у виду да, без обзира на усвојену дефиницију, предметна концентрација неће имати било каквих ефеката на конкуренцију у Србији, имајући у виду да у овом тренутку не постоје конкретни планови да JV буде активан у Србији. Ипак, у циљу достављања потпуних информација, а имајући у виду да је циљ учесника заједничког улагања ширење пословних активности у производном и сервисном сектору комерцијалне авијације, посебно у области ваздухопловних и оперативних система података, модуларних платформи ИТ, подносиоци сматрају да се дефиниција релевантног тржишта производа може посматрати шире, а то је тржиште за производњу комерцијалних авио производа и пружање услуга. За оцену ефеката предметне концентрације, Комисија је као релевантно тржиште производа дефинисала тржиште цивилних ваздухопловних кабинских система управљања и као тржиште остале неавионске ваздухопловне опреме. Комисија је уважила наводе у пријави и став који је ЕК у цитираној одлуци заузела у погледу система/опреме и услуга за анимирање путника на лету, и то да су

обухваћени тржиштем осталом неавионском опремом. У конкретном случају, ужа сегментација релевантних тржишта производа није неопходна.

Комисија је релевантно географско тржиште дефинисала као тржиште Републике Србије, што је био и предлог подносиоца пријаве, а у складу са досадашњом праксом и надлежностима Комисије, која ефекте пословних трансакција са становишта утицаја на конкуренцију процењује у оквиру националне територије.

Оцена ефеката концентрације

У складу са горе наведеним, Трансакција не производи никакав ефекат у Србији и Учесници нису активни у Србији на начин који би био релевантан за ову трансакцију. LGE није активан ни на једном релевантном тржишту. Што се тиче LHT-а, његове пословне активности се делом одвијају на релевантном тржишту, уколико се не направи разлика између IFE система и CMS-а .

Активности матичних друштава не преклапају се ни на једном тржишту које фигурира усходно (истраживање тржишта) или нисходно (нуђење производа и услуга на тржишту) у односу на активности JV-а.

Подносиоци пријаве су навели и то да LHT искључиво снабдева IFE/CMS произвођаче IFE/CMS компонентама. Ипак, уопштено, LHT је усредсређен на продају IFE/CMS система, при чему се поједине компоненте (нпр. бежичне приступне тачке или резервни делови за претходне производе, тј. путничке контролне јединице) продају само у изузетним случајевима. LGE тренутно није активан на овом пољу.

Пошто IFE системи припадају BFE категорији, вертикална повезаност би могла постојати на пољу Lufthansa-иних авио-активности. Ипак, Учесници су мишљења да тржишни удео Lufthansa-е на свакој појединачној рути није од значаја за оцену било каквог вертикалног ефекта који би произоходио из предметне трансакције.

За оцену ризика потенцијалног вертикалног истискивања једино је од значаја положај Lufthansa-е као купца IFE система. Добављачи IFE система не зависе од приступа клијентима који су активни, или снажни, на било којој појединачној рути, већ од клијената који, у довољном обиму, купују њихове IFE производе.

Стога, Учесници истичу да ниједно тржиште не може бити погођено тржишним положајем Lufthansa-е у погледу услуге превоза путника.

LHT ће наставити да обавља своје пословне активности у вези са ваздухопловима, при чему неће обављати никакве комерцијалне активности у вези са ваздухопловима које ће обављати JV. Подносиоци пријаве сматрају да трансакција неће утицати на промет LGE-а у Републици Србији и он ће остати непромењен. LHT не очекује било какву промену у промету оствареном у Србији услед успостављања JV-а, с обзиром на то да се производи вероватно неће продавати купцима у Србији. Међутим, Србија није искључена из опсега дистрибуције JV-а, тако да додатни приходи не могу у потпуности бити искључени.

С обзиром да немају купце и нису присутни на релевантним тржиштима у Србији, подносиоци пријаве не располажу подацима о величини тржишта и тржишним учешћима који би се односили само на Србију. Имајући у виду да LHT своје CMS активности сматра делом IFE категорије, нема посебно издвојене податке за CNS и за IFE. Као значајнији конкуренти на светском нивоу, су компаније Panasonic /70-80/%,

Thales /20-30/%, Zodiac Aerospace /0-5/%, и остали /0-5/%. Тржишно учешће ЛНТ-а на светском нивоу за СМС је /0-5/%, а ако би се одвојили системи за комерцијалне летове било би /0-5/%, а за пословне летове /10-20/%.

На основу анализе целокупне документације достављене уз пријаву као и утврђених чињеница у овом поступку, а пре свега чињенице да спровођењем предметне трансакције не долази ни до каквих промена на утврђеним релевантним тржиштима у Србији, Комисија је закључила да реализација предметне концентрације неће изазвати негативне последице на тржишту Републике Србије. Приликом доношења одлуке по предметној пријави узете су у обзир све законом дефинисане околности које су релевантне за утврђивање дозвољености концентрације из члана 19. Закона, на основу чега је оцењено да се у конкретном случају ради о дозвољеној концентрацији, па је одлучено као у ставу I диспозитива овог решења.

Одлука у ставу II донета је применом члана 65. став 5. Закона, као и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 и 106/2015).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић, с.р.